

"Статутарно кај многу партии не се дава можност да се развива демократијата... Кога личностите ќе го добијат мандатот од граѓаните за носење на одлуки, во добар дел се покажува дека за нив е битно да се потроши јавниот денар и да се испразни буџетската каса, а при тоа не се размислува какви ќе бидат последиците за сите граѓани".

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

Има ли демократија во политичките партии во Македонија и дали неа прво треба да ја бараме во политичките субјекти, а потоа во државата, или обратно... Многу прашања во оваа конотација, но и многу констатации дека 17 години доцнине со расправата на оваа тема. Период во кој, судејќи според сè она што се случуваше, очигледен стана фактот дека демократијата во партиите или ја нема или, пак, е сведена на минимум. Се чувствува дека една мала група на која сме ѝ ја дале довербата ја узурпирала власта во партиите и владее. Граѓаните преку политичарите бараат вработување, тие слепо се врзуваат за лидершипот кој, пак, живее со убедување дека членството во партиите постои за нив, а не обратно.

Политичката криза, која сега нè снајде, сигнализира дека веројатно законската рамка е претесна и дека ни се потребни нови правила за организирање и функционирање на политичките партии, во кои основни принципи ќе бидат транспарентност, демократски начин на организирање и управување со политичките партии, учество на сите нејзини членови во одлучувањето и во донесувањето одлуки. Но, за да се промени начинот на дејствување неопходно е, пред сè, да се смени менталната матрица, зашто новото законско решение нема да донесе многу резултати. Вакви размислувања беа искажани на дебатата "Демократија во партиите-демократија во Македонија", во организација на Здружението на јакнење на цивилното општество "Лидер ЛП".

ОДГОВОРНОСТ ЗА ОДЛУКИТЕ

Славе Младеновски, СДСМ, зборувајќи за одговорноста при носењето политички одлуки, потенцира:

КРИЗАТА НА ДЕМОКРАТИЈАТА ДЕМОКРАТСКИОТ АМБИЕНТ В

"Е, ПА МИ СЕ МИ ДАДОВТ"

**ЗА ДА СЕ ПРОМЕНИ НАЧИНОТ НА ДЕЈСТВУВАЊЕ,
НЕОПХОДНО Е ДА СЕ СМЕНИ МЕНТАЛНАТА
МАТРИЦА, ЗАШТО НОВОТО ЗАКОНСКО РЕШЕНИЕ
НЕМА ДА ДОНЕСЕ МНОГУ РЕЗУЛТАТИ**

"Се соочуваме со ситуација во која кога личностите ќе добијат мандат од граѓаните за носење одлуки, во добар дел се покажува дека за нив е битно да се потроши јавниот денар и да се испразни буџетската каса, а при тоа не се размислува какви ќе бидат последиците за сите граѓани, независно дали ја добиле поддршката од 30 или од 70 проценти од електоратот. Факт е дека ќе се санкционира непочитувањето на законот. Но, говорам за повисок степен на морална одговорност во политичкиот живот, односно да се има одговорност кога се носи политичка одлука, да не се направи штета од аспект на тоа: ми се може - ми дадоа мандат. Генерално со вака поставеното прашање - демократијата во партиите, а потоа демократијата во Македонија, ние треба да се вратиме на почеток, а тоа е во основното училиште. Поканата за НАТО и евентуално кандидатскиот статус за ЕУ ни дава за право дека сме го минале четвртото одделение. По завршувањето на осмо одделение ние можеме да се надеваме дека ќе поминеме во средно образование. Оваа ситуација понекогаш можеби е навредлива и фрустрирачка кога се споредуваме со државите

од соседството и кога се прашуваме како тие можеа, каде беа, а што се сега. Со таквите прашања не го решаваме проблемот, или барем правилно не го дефинираме. Стојам генерално на ставот дека демократијата треба да се учи. Ако ги пресликаме законските решенија од земјите кон кои се стремиме, тоа воопшто не значи дека ќе добиеме слична општествена состојба. Она што сега е битно за Македонија во овој период е дека е потребна политичка стабилност. Но, доколку оние кои ја добиле довербата не можат да излезат на крај, тие ќе мора да ѝ дадат право на демократијата, на оние кои им го дале мандатот да решаваат".

Љупчо Јордановски, Слободни демократи, посочи дека имаме многу поголем проблем од проблемот за немање демократија во партиите, а тоа е дали демократијата во партиите ќе го реши почитувањето на трудот.

"Статутарно кај многу партии не се дава можност да се развива демократијата. За мене демократија е и почитување на правилата на игра. Има партии каде е дозволено да се има посебно мислење. Но, тоа беше моја тешка борба од четири години во СДСМ за да

ВО ПАРТИИТЕ СЕ ОДРАЗУВА И ВРЗ О ДРЖАВАТА

МОЖЕ, КОГА Е МАНДАТ!"

БИРОА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Проф. д-р Звонимир Јанкуловски објасни дека постојат поединци кои се јавуваат како гласноговорници, но не на индивидуалниот интерес, туку на политичката партија. Личните постигнувања во животот се мерат низ призмата на политичкото постигнување, а тоа, пак, се мери низ она што значи поддржување на лидершипот. Во контекст на демократизацијата тој го поврзува и прашањето на интелектуализмот во партиите, кој е на многу ниско ниво.

"Има луѓе кои се непотврдени во секаков поглед, односно нема луѓе кои со своите ставови можат да го моделираат демократскиот амбиент во државите, туку постојат луѓе кои влегуваат во партиите, сè што имаат жртвуваат, и ја прифаќаат хипокризијата во која запаѓаат партиите. Очигледно во РМ прво има криза на демократизацијата на политичките партии, а тоа се рефлектира во криза во демократскиот амбиент. Јас би ја сменил менталната матрица, начинот на размислување кај лидершипот во политичките партии. Во основа политиката е форум на отворена дебата, натпревар во кој добива најдобриот. Во овие 17 години, за жал, кај нас тоа не сум го доживеал. Кога има композирани политички партии од луѓе кои немаат лично постигнување во живот, што очекувате? Политичките партии се претворија во бироа за вработување, затоа се поддржува лидерот. Но, групата ве избличува, најлесно е да успеете во групата, а за интелектуалците тоа е друго прашање. Оној кој е слободоумен интелектуалец не се плаши да ги изнесе ставовите и по цена да трпи. Личните постигнувања ви го даваат личното достоинство, него не смеете да го изгубите, па да го барате. Интелектуалците треба да бидат база врз која ќе почива демократскиот амбиент, тие се коректив на она што го прави власта и тоа во сите слободни општества".

Филип Петровски, поранешен пратеник на ВМРО-ДПМНЕ, кој на дебатата настапи од свое лично име, потенцира:

"Не сум задоволен од состојбата во ВМРО-ДПМНЕ. Таа е влошена, во последните десет години состојбата оди надолу. Статутарно уште пред заминувањето на Љубчо Георгиевски беа утврдени овластувањата на претседателот на партијата, кои се недемократски и не дозволуваат никакво демократизирање на партијата или слободно изразување на членовите. Во ВМРО-ДПМНЕ нема форум на идеи. Јас сум долгогодишен член на партијата, немам никаков начин да го кажам моето мислење внатре во неа. Генерално, политичкиот систем во РМ, и лево и десно, е дегенериран. Тој произведува некавалитетен политички кадар. И претходната и сегашната и неколку влади наназад кога ќе дојдат на власт немаат демократски капацитет и тоа прави проблеми за Македонија, се продуцираат кризи, секогаш има нестабилни влади, нема поединци со јасно изразени ставови, кои можат демократски да ја претставуваат државата и затоа таа постојано има проблеми. Доколку со закон, кој ќе биде јасен и демократски, се протне демократијата внатре во партиите, Македонија ќе има бенефит".

вметнам еден член во Статутот, право на значително малцинство. Всушност, постојат главно два типа партии: едни се масовни, други лидерски. Мое право е каква партија јас сакам да формирам. Ние сме мала држава, не можеме да имаме лидери и од нив многу настрадавме, затоа треба да постојат партии кои меѓу себе ќе соработуваат. Македонија има ограничени човечки ресурси, добрите луѓе се во различни партии. Во Македонија така ги поставивме работите, партиите не ни се соработници, туку ни се противници. Не признавам

дека некому му е од Господ дадено да биде лидер и да ја води државата. Политиката е здраворазумна работа. Секој човек знае што му е добро и ако на комшијата му е лошо и нему му е лошо. Тоа нашите лидери го изгубија по пат. Имаат моќ, финансиска... тоа е систем кој се базира на закана и сила. Народот е исплашен. Ние треба да го ослободиме нашиот човек од стравот, да ги врати интегритетот и достоинството. Нема да изградиме праведно општество доколку луѓето шепотат".

ADNAN REISEN STUTTGART

Informacii od 900 do 2100
Büro Stuttgart
Tel. 0711 / 8 17 78 72
Fax 0711 / 8 17 78 73
Mobil 0171 / 5 46 32 20
www.dautoski.de

70469 STUTTGART - Leobenerstr. 33 - FEUERBACH

FREIBURG
OFFENBURG
KARLSRUHE
STUTTGART
ULM
AUGSBURG
MÜNCHEN
KUMANOVO
SKOPJE
GOSTIVAR
KICEVO
STRUGA PRILEP
OHRID BITOLA

VERBINDUNG MIT
SPOJWANJE SO

Adnan Reisen

Büro Kicevo
Tel./Fax: 045 / 228 630
Mobil 075 / 742 721
070 / 711 788

Büro Freiburg
Tel. 0761 / 500 235
Mob. 0170 / 411 76 93

Büro Offenburg
Tel. 0781 / 17 48

Sekoja sreda, petok i nedela
Germanija - MAKEDONIJA
Sekoja sreda, sabota i nedela
Makedonija - GERMANIJA